Lieta Nr.C32245714/108015,
Lietvedības Nr.C-1080/9

Spriedums

Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2015. gada 25.februārī

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Strakše
rakstveida procesā izskatīja civillietu Studiju un zinātnes administrācijas maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.
Tiesa

konstatēja:

Prasītāja Studiju un zinātnes administrācija cēlusi Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/ par parāda piedziņu, norādot, ka 1999.gada 15.decembrī prasītāja un atbildētāja noslēdza līgumu ar mērķi, lai segtu maksu par atbildētājas studijām Augstskolā. Saskaņā ar līguma 3.1.apakšpunktu, pamatojoties uz augstskolas kredītu piešķiršanas komisijas apstiprinājumiem, prasītāja atbildētājai izsniegusi studiju kredītu no valsts budžeta līdzekļiem LVL 396 apmērā. Prasītājas veiktos maksājumus apliecinot 1999.gada 16.decembra maksājuma uzdevuma Nr.59 kopija, izraksts no 1999.gada 16.decembra maksājuma uzdevuma Nr.59 pielikuma, 2000.gada 23.maija maksājuma uzdevuma Nr.73 kopija, izraksts no 2000.gada 23.maija maksājuma uzdevuma Nr.73 pielikuma, 2000.gada 1.novembra maksājuma uzdevuma Nr.175 kopija, izraksts no 2000.gada 1.novembra maksājuma uzdevuma Nr.175 pielikuma, 2001.gada 19.aprīļa maksājuma uzdevuma Nr.88 kopija, izraksts no 2001.gada 26.oktobra maksājuma uzdevuma Nr.272 pielikuma, 2002.gada 15.aprīļa maksājuma uzdevuma Nr.79 kopija, izraksts no 2002.gadā 15.aprīļa maksāšanas uzdevuma Nr.79 pielikuma.

Atbildētāja pēc izslēgšanas no augstskolas nav izpildījusi līguma 4.2.2.apakšpunktā noteikto pienākumu un nekavējoties, bet ne vēlāk kā 10 dienu laikā, nav paziņojusi prasītājai par izslēgšanu no studējošo saraksta. Prasītāja saņēmusi augstskolas 2003.gada 6.marta pārskatu "Pārskats par studiju kredīta ņēmējiem, kuri izslēgti no studējošā saraksta 2002/2003. akadēmiskajā gadā uz 2003.gada 1.martu", kurā iekļauta informācija, ka 2002.gada 14.oktobrī atbildētāja ir eksmatrikulēta no augstskolas.

Pamatojoties uz Augstskolas pārskatā iekļauto informāciju par atbildētājas studiju turpināšanu, prasītāja saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.219 49.4.apakšpunktu, kurā noteikts, ka procenti netiek uzskaitīti par laiku, kamēr kredīta ņēmējs turpina studijas bakalaura grāda ieguvei, pagarinājusi kredīta atmaksas termiņu un nav uzskaitījusi procentus no 2004.gada 6.septembra līdz 2005.gada 29.septembrim.

Tā kā atbildētāja nav parakstījusi grafiku un atbildētājas studiju kredīta lietā noteikts pagarinājums, prasītāja 2006.gada 19.maijā atbildētājai nosūtījusi vēstuli Nr.1-14/6013 „Par studiju kredīta atmaksām", kurā norādījusi, ka prasītāja saņēmusi informāciju no augstskolas par atbildētājas studiju turpināšanu. 2006.gada 9.augustā prasītāja atbildētājai nosūtījusi vēstuli Nr.1-14/7518 „Par studiju kredīta atmaksām". Minēto vēstuļu pielikumā prasītāja pievienojusi jauno, precizēto studiju kredīta pamatsummas un kredīta procentu desmit gadu atmaksas grafiku divos eksemplāros, aicinot atbildētāju parakstīt vienu atmaksas grafika eksemplāru, iesniegt to prasītājai un uzsākt studiju kredīta pamatsummas un procentu atmaksu. Atbildētāja nav parakstījusi studiju kredīta pamatsummas un kredīta procentu 10 gadu atmaksas grafiku. Atbildētāja studiju kredīta atmaksu uzsākusi tikai 2006.gada 17.novembrī, bet maksājumu nav turpinājusi.

Informējot atbildētāju par studiju kredīta saistībām un parāda summu, laika periodā no 2003.gada 20.jūnija līdz 2014.gada 27.februārim prasītāja atbildētājai nosūtīja 16 vēstules, tai skaitā 2003.gada 20.jūnija vēstuli Nr.1-08/376 "Par studiju kredīta parāda atmaksu", 2004.gada 27.janvārī vēstuli Nr. 1-14/4422 „Par konta maiņu Valsts kasē", divus brīdinājumus - 2005.gada 19.janvārī brīdinājumu Nr.l-14/92/B, 2005.gada 24.februārī brīdinājumu Nr.1-14/676/B, trīs pretenzijas - 2007.gada 11.septembrī pretenziju Nr.1-14/4250/P, kuru atbildētāja saņēmusi 2007.gada 14.septembrī, 2011.gada 24.novembrī pretenziju Nr. 1-14/2315/P, 2012.gada 17.janvārī pretenziju Nr.l-14/90/P, 9 informatīvas vēstules „Par studiju kredīta saistībām".

Līdz prasības pieteikuma iesniegšanai tiesā atbildētāja galvenā parāda, kredīta procentu un līgumsoda atmaksai kopā ir pārskaitījusi LVL 100. Saskaņā ar līguma 3.6.1.apakšpunktu no atbildētājas iemaksātās summas kā pirmais tika dzēsts saskaņā ar līguma 6.1.1.apakšpunktu un Ministru kabineta noteikumu Nr.219 33.^{3} punktu aprēķinātais līgumsods LVL 39,60 apmērā. Saskaņā ar Līguma 3.6.2.apakšpunktu tika dzēsts procentu parāds par studiju kredītu lietošanu LVL 46,99 apmērā. Pēc līgumsoda un procentu atmaksas saskaņā ar līguma 3.6.3.apakšpunktu LVL 13,41 tika novirzīti studiju kredīta pamatsummas segšanai.

Tā kā atbildētāja nav izpildījusi līguma 3.3.1.apakšpunktā noteikto pienākumu atmaksāt studiju kredīta pamatsummu un procentus 10gadu laikā, katru gadu atmaksājot 1/10 daļu no kopējās kredīta pamatsummas un kredīta procentus, prasītāja 2013.gada 19.decembrī nosūtījusi atbildētājai paziņojumu Nr.1-14/2381/B par līguma izbeigšanu sakarā ar termiņa notecējumu.

Ņemot vērā līdz 2013.gada 31.decembrim atbildētājas veiktās iemaksas līgumsoda segšanai (kas kopumā ir vairāk par 10 procentiem no pamatparāda apmēra), prasītāja pirms prasības iesniegšanas tiesā ir veicis piemērotā līgumsoda samazināšanu līdz 10 procentiem un iemaksāto summu pārrēķinu un pārstrukturēšanu, līgumsodā samaksāto summu novirzot atlikušajai studiju kredīta atmaksai, līdz ar to kopējā parāda summa tika samazināta un no atbildētājas kopējā piedzenamā parāda summa ir LVL 434,70 (618,52 EUR), par ko atbildētāja tikusi informēta 2014.gada 27.februāra vēstulē „Par studiju kredīta saistībām līdz 2014.gada 31.janvārim".

Prasītāja uzskata, ka ir izpildījusi visas savas līgumā noteiktās saistības pieejamo cilvēkresursu un finanšu resursu ietvaros, izsniedzot atbildētājai studiju kredītu no valsts budžeta līdzekļiem saskaņā ar līguma noteikumiem un desmit gadu laikā rakstiski informējot atbildētāju par neizpildītajām saistībām, kā arī piedāvājot iespēju pakāpeniski segt parāda summu, bet atbildētāja nav izpildījusi prasītāja nosūtītajās vēstulēs norādītos prasījumus.

Pamatojoties uz Civillikuma 1574., 1587., 1717., 1720.panta 2.punktu, 1756., 1943.pantu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas parādu EUR 618,52, ko veido kredīta pamatsumma EUR 544,37 un procenti EUR 75,15, kā arī lūdz piedzīt tiesāšanās izdevumus.

Atbildētāja rakstveida paskaidrojumus prasībai nav sniegusi, nav lūgusi tiesu noteikt lietas izskatīšanu tiesas sēdē.

Izvērtējot lietas materiālos esošos pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Saskaņā ar Civillikuma 1935.pantu līgums, ar ko viena puse apsola aizdevumu dot, bet otra to pieņemt ir spēkā tikai no tā laika, kad līdzēji vienojas savā starpā par aizdodamā daudzuma apmēru. Ja apsolītājs pēc tam atteicas izpildīt, tad viņam jāatlīdzina otrai pusei visi zaudējumi. Savukārt Civillikuma 1943.pants nosaka, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Savukārt Civillikuma 1828.pants nosaka, ka, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu.

No lietas materiālos esošās 1999.gada 15.decembra Studiju kredīta līguma Nr. 011033 kopijas redzams, ka 1999.gada 15.decembrī starp Izglītības

un zinātnes ministrijas Studiju fondu un /pers. A/ (šobrīd uzvārds - /uzvārds/) tika noslēgts studiju kredīta līgums, saskaņā ar kuru Studiju fonds apņēmies izsniegt atbildētājai kredītu ar mērķi apmaksāt viņas studijas Latvijas Universitātes Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātē. Saskaņā ar līguma noteikumiem prasītāja izsniegusi kredītu par kopējo summu LVL 396.

Saskaņā ar minētā līguma 4.2.2.punktu kredīta ņēmēja pienākums ir nekavējoties, bet ne vēlāk kā 10 dienu laikā pēc studiju pabeigšanas un izslēgšanas no studējošo saraksta, rakstveidā paziņot Studiju fondam. Savukārt saskaņā ar līguma 3.3.1.punktu kredīta ņēmēja pienākums ir parakstīt kredīta atmaksāšanas grafiku un uzsākt kredīta pamatsummas un procentu atmaksāšanu ne vēlāk kā trešajā mēnesī pēc studiju pārtraukšanas vai 12.mēnesī pēc studiju pabeigšanas; pilnu norēķinu veikt ne vēlāk kā desmit gadu laikā no kredīta pamatsummas un kredīta procentu atmaksas uzsākšanas brīža, katru gadu atmaksājot vienu desmito daļu no kopējās kredīta pamatsummas un kredīta procentus.

No lietas materiāliem pievienotā Latvijas Universitātes 2003.gada 6.marta pārskata par studiju kredīta ņēmējiem redzams, ka atbildētāja 2002.gada 14.oktobrī izslēgta no studējošā saraksta.

No lietas materiāliem redzams, ka 2003.gada 11.martā prasītāja atbildētājai nosūtījusi informatīvu vēstuli par studiju kredīta atmaksām, norādot, ka saskaņā ar 1999.gada 15.decembrī noslēgto kredīta līgumu Nr.011033 Studiju fonds ir apmaksājis /pers. A/ (šobrīd - /uzvārds/) studijas augstskolā - Latvijas Universitātē - par kopējo summu LVL 396 (EUR 563,46). Vienlaicīgi izsūtīts kredīta atmaksas grafiks.

2003.gada 20.jūnijā prasītāja atbildētājai nosūtījusi informatīvu vēstuli par studiju kredīta parāda atmaksu uz 2003.gada 20.jūniju. 2004.gada 17.janvārī prasītāja atbildētājai nosūtījusi informatīvu vēstuli par kontu maiņu. 2005.gada 19.janvārī prasītāja atbildētājai nosūtījusi brīdinājumu Nr.1-14/92/B ar lūgumu veikt studiju kredīta atmaksu un samaksāt parāda summu un līgumsodu. 2005.gada 24.februārī prasītāja atbildētājai nosūtījusi brīdinājumu Nr.1-14/676/B ar lūgumu veikt studiju kredīta atmaksu un samaksāt parāda summu un līgumsodu. 2005.gada 26.oktobrī prasītāja atbildētājai nosūtījusi informatīvu vēstuli par studiju kredīta saistībām uz 2005.gada 26.oktobri. 2006.gada 19.maijā prasītāja atbildētājai nosūtījusi informatīvu vēstuli par studiju kredīta atmaksu, vienlaicīgi informējot, ka studiju atmaksas termiņš ticis pagarināts. Pielikumā pievienots studiju kredīta atmaksas grafiks. 2006.gada 9.augustā prasītāja atbildētājai nosūtījusi informatīvu vēstuli par studiju kredīta atmaksām. 2006.gada 21.decembrī prasītāja atbildētājai nosūtījusi informatīvu vēstuli par studiju kredīta saistībām uz 2006.gada 30.novembri. 2007.gada 11.septembrī prasītāja atbildētājai nosūtījusi pretenziju Nr.1-14/4250/P ar lūgumu nekavējoties samaksāt parāda summu un līgumsodu. Minēto pretenziju atbildētāja saņēmusi 2007.gada 14.septembrī. 2008.gada 21.janvārī prasītāja atbildētājai nosūtījusi informatīvu vēstuli par studiju kredīta saistībām uz 2007.gada 31.decembri.Vienlaicīgi informējusi par konta maiņu. 2008.gada 20.novembrī prasītāja atbildētājai nosūtījusi informatīvu vēstuli par studiju kredīta saistībām uz 2008.gada 31.oktobri. 2009.gada 26.novembrī prasītāja atbildētājam nosūtījusi informatīvu vēstuli par studiju kredīta saistībām uz 2009.gada 31.oktobri. 2011.gada 20.aprīlī prasītāja atbildētājam nosūtījusi informatīvu vēstuli par studiju kredīta saistībām uz 2011.gada 20.aprīli. 2011.gada 24.novembrī prasītāja atbildētājai nosūtījusi pretenziju Nr.1-14/2315-P ar lūgumu nekavējoties samaksāt parāda summu un līgumsodu. 2011.gada 28.novembrī prasītāja atbildētājai nosūtījusi informatīvu vēstuli par studiju kredīta saistībām uz 2001.gada 31.oktobri. 2012.gada 17.janvārī prasītāja atbildētājai nosūtījusi pretenziju Nr.1-14/90-P ar lūgumu nekavējoties samaksāt parāda summu un līgumsodu. 2012.gada 22.novembrī prasītāja atbildētājai nosūtījusi informatīvu vēstuli par studiju kredīta saistībām uz 2002.gada 31.oktobri. 2013.gada 19.decembrī prasītāja nosūtīja atbildētājai paziņojumu Nr.1-14/2381/B par līguma izbeigšanu sakarā ar termiņa notecējumu norādot, ka saskaņā ar līguma 4.2.1.apakšpunktu līgums tiek izbeigts 2013.gada 11.decembrī, un brīdināja, ja atbildētāja parāda summa nesamaksās mēneša laikā no paziņojuma nosūtīšanas dienas, prasītājs vērsīsies tiesā ar prasību par uzņemto saistību piespiedu izpildi. 2014.gada 27.februārī prasītāja atbildētājai nosūtījusi informatīvu vēstuli par studiju kredīta saistībām uz 2014.gada 31.janvāri.

Saskaņā ar Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punktu parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu vai arī pēc parašas. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1662.pantu nokavējums uzliek parādniekam pienākumu pilnā apmērā atlīdzināt kreditoram visus zaudējumus.

Saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Civillikuma 1756.pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Studiju kredīta līguma 3.2.1.punkts nosaka, ka procentus par kredītu aprēķina, sākot ar trešo mēnesi pēc studiju pārtraukšanas vai ar 12.mēnesi pēc studiju pabeigšanas, piemērojot 5% likmi gadā un pieņemot, ka gadā ir 360 dienas. Procenti tiek aprēķināti par neatmaksāto kredīta pamatsummu atbilstoši faktiskajam kredīta izmantošanas kalendāro dienu skaitam, ieskaitot kredīta izmaksas un galīgās atmaksas dienas.

Saskaņā ar Civillikuma 3. pantu katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim) līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai izpildītu nepienācīgi. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Saskaņā ar Civillikuma 1716. pantu (redakcijā, kas spēkā no 2014.gada 1.janvāra) līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā). Līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Studiju kredīta līguma 6.1.1.punkts nosaka, ka gadījumā, ja kredīta ņēmējs nokavē līgumā noteiktos kredīta procentu vai pamatsummas atmaksas termiņus vai neievēro to apmērus, tad Studiju fonds ir tiesīgs uzlikt kredīta ņēmējam līgumsodu 0,1% apmērā no nokavētā maksājuma summas par katra maksājuma katru nokavējuma dienu. Ja maksājums nav veikts vairāk par mēnesi, soda nauda par šo mēnesi tiek pieskaitīta nenomaksātajai summai, no kuras tiek aprēķināta soda nauda.

Šādu līgumsoda aprēķināšanas kārtību nosaka arī Ministru kabineta 2001.gada 29.maija noteikumu Nr.219 „Kārtība, kādā tiek piešķirts, atmaksāts un dzēsts studiju kredīts no valsts budžeta līdzekļiem" 33.^{3} pants.

No prasības pieteikuma un lietas materiālos esošā 2014.gada 13.maija maksājumu kopsavilkuma un prasības pieteikumā iekļautā parāda aprēķina redzams, ka atbildētāja veikusi maksājumus LVL 100 (EUR 142,29) apmērā. No minētās summas dzēsts līgumsods LVL 39,60 (EUR 56,35) apmērā, procenti LVL 46,99 (EUR 66,86) un pamatparāds LVL 13,41 (EUR 19,08), līdz ar to atlikusī neatmaksātā aizdevuma pamatsumma ir EUR 544,37 un nesamaksātie kredīta procenti par laika periodu no 2006.gada 1.novembra līdz 2013.gada 1.oktobrim ir EUR 74,15.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

No prasības pieteikuma un lietas materiāliem kopumā nav redzams, ka atbildētāja būtu izpildījusi savas saistības, kā arī atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus par parāda samaksu. Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas norādīto, ka atbildētāja nav izpildījusi savas saistības pret prasītāju, kuras izriet no 1999.gada 15.decembra Studiju kredīta līguma Nr.011033.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētājas par labu prasītājai piedzenams pamatparāds EUR 544,37 apmērā un nesamaksātie procenti EUR 74,15 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Līdz ar to no atbildētājas par labu prasītājai piedzenama samaksātā valsts nodeva EUR 92,78 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70 apmērā.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādējādi tiesa atzīst, ka prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos 6% procentus gadā no nenomaksātās aizdevuma pamatsummas, jo saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu gadījumos, kad likums noteic aprēķināt

likumiskos procentus, tas nolikts pa seši no simta gadā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.1pantu atbildētājai nosakāms termiņš 10 dienas sprieduma labprātīgai izpildei no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 93., 97., 189., 190.pantu,

tiesa

nosprieda:

Prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu Studiju un zinātnes administrācijai, reģ.Nr. 90000737795, pamatparādu EUR 544,37 (pieci simti četrdesmit četrus *euro* trīsdesmit septiņus centus), procentus par laika periodu no 2006.gada 1.novembra līdz 2013.gada 1.oktobrim ir EUR 74,15 (septiņdesmit četrus *euro* piecpadsmit centus) un tiesāšanās izdevumus - samaksāto valsts nodevu EUR 92,78 (deviņdesmit divus *euro* septiņdesmit astoņus centus) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,70 (četrus *euro* septiņdesmit centus), kopā piedzenot EUR 716 (septiņi simti sešpadsmit *euro*).

Noteikt Studiju un zinātnes administrācijai, reģ.Nr. 90000737795, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos procentus 6% (sešu procentu) apmērā gadā no nesamaksātās pamatparāda summas EUR 544,37 (pieci simti četrdesmit četri *euro* trīsdesmit septiņi centi).

Noteikt /pers.A/termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā.

Tiesnese /personiskais paraksts/ S.Strakše